

Конспект уроку
Громадянська освіта
10 клас

ТЕМА: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР УКРАЇНИ. УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ».

*Автор: Сергій Повх,
заступник директора з навчально-виховної роботи
Чернігівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступеня № 35
Чернігівської міської ради Чернігівської області,
учитель історії та правознавства*

Мета уроку:

- ❖ актуалізувати знання учнів про країни Європейського Союзу, розкрити довгий і складний шлях європейської інтеграції України, визначити перспективи вступу України до ЄС, підкреслити приналежність нашої держави до європейської сім'ї народів;
- ❖ виховувати повагу до національних, духовних, культурних надбань європейських народів;
- ❖ розвивати в учнів прагнення бути свідомим громадянином України, вміння співвідносити навчальний матеріал з реаліями сьогодення.

Тип уроку: комбінований урок з елементами практичної роботи (дослідження).

Матеріально-технічне обладнання: комп'ютер, проєктор.

Дидактичне забезпечення: опорний конспект, презентація, відеоматеріали.

Міжпредметні зв'язки: історія, правознавство, громадянська освіта.

Опорні поняття та терміни: «Європейський Союз», Угода про асоціацію «Україна – ЄС», євроінтеграція.

ХІД УРОКУ

I. Організаційна частина уроку

I.І Створення позитивної установки на роботу.

Привітання вчителя та учнів.

Перевірка готовності учнів до уроку.

II. Актуалізація опорних знань (*запитання для бесіди з використанням усного фронтального опитування методом «Клоуз-тест»*).

Пригадаймо історію Європейського Союзу.

1. Що таке Європейський Союз?

Орієнтовні відповіді учнів.

Європейський Союз – це об'єднання 27 демократичних європейських держав. Держави, що входять до його складу, заснували спільні органи управління, завдяки чому стало можливим приймати рішення з питань, які становлять спільний інтерес на європейському рівні.

2. Яка ідея створення Європейського Союзу?

Орієнтовні відповіді учнів.

Створення цього об'єднання було задумане для того, щоб більше ніколи не повторилися масові вбивства та руйнації, що відбувалися під час Другої світової війни. Вперше цю ідею запропонував Міністр закордонних справ Франції Роберт Шуман у промові 9 травня 1950 р. Цей день став днем народження Європейського Союзу і тепер щороку святкується як День Європи. А в 1955 р. був створений прапор ЄС. Тоді Європейський Союз існував лише у вигляді Європейського об'єднання, до якого входило шість країн.

3. Яку символіку має Європейський Союз?

Орієнтовні відповіді учнів.

Довго йшло обговорення ескізу прапора. Згодом було прийнято нинішній варіант – коло з 12 золотих зірок на блакитному тлі. Число зірок не має нічого спільного з кількістю країн – членів Євросоюзу. У різних традиціях «12» є символічним числом, що означає абсолютну досконалість. Це також і кількість місяців року, і кількість цифр на циферблаті годинника, тоді як коло є ще і символом єдності.

Європейський гімн. У широкому значенні – це гімн не лише Євросоюзу, але й усієї Європи. Музика гімну взята з дев'ятої симфонії, яку Людвіг ван Бетховен написав у 1823 р. У фінальній частині своєї симфонії Бетховен поклав на музику «Оду до радості», написану у 1785 р. Фрідріхом фон Шіллером. У цьому вірші знайшла відгук ідея братання народів, яку поділяв і Бетховен. У 1972 р. Рада Європи схвалила бетховенську тему «Оди до радості» як свій гімн. У 1985 р. гімн було схвалено президентами та главами урядів країн ЄС як офіційний гімн організації.

4. Як змінився склад Європейського Союзу за останні роки?

Орієнтовні відповіді учнів.

01 лютого 2020 р. зі складу Європейського Союзу вийшла Велика Британія (через так званий «Brexit»). Загальна кількість членів ЄС зменшилась до 27 держав.

5. Які держави нині входять до складу Європейського Союзу?

Орієнтовні відповіді учнів.

До складу Європейського Союзу на сьогодні входить 27 держав: Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Франція, Німеччина (1957); Данія, Ірландія (1973); Греція (1981); Іспанія, Португалія (1986); Австрія, Фінляндія, Швеція (1995); Естонія, Кіпр, Латвія, Литва, Мальта, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина, Чехія (2004); Болгарія, Румунія (2007); Хорватія (2013).

6. Які основні напрямки діяльності Європейського Союзу?

Орієнтовані відповіді учнів.

- ✓ Діяльність ЄС зосереджена на підтримці держав-членів: обмін інформацією між національними правоохоронними, митними та прикордонними службами; навчання, обмін найкращим досвідом, фінансування, наукові дослідження та інновації.
- ✓ Економічно-фінансова політика сприяє зростанню та зайнятості населення; покращує ефективне функціонування економічного та валютного союзу; сприяє інвестиціям; сприяє процвітанню за межами ЄС.

- ✓ Європейська Комісія співпрацює з владою та зацікавленими структурами у країнах ЄС для здійснення моніторингу та забезпечення дотримання встановлених правил, аби люди та підприємства могли користуватися перевагами єдиного ринку.
- ✓ Ідея єдиного цифрового ринку. Це означає, що бізнес зможе максимально використовувати нові технології, зокрема малі підприємства зможуть виходити за межі ЄС.
- ✓ Політика ЄС у сфері зайнятості та соціального захисту населення спрямована на вирішення питань: створення робочих місць на всій території ЄС; допомога населенню з пошуком роботи у рідній чи іншій країні ЄС; створення кращих умов праці шляхом запровадження загальних мінімальних стандартів праці; підтримка соціальної інтеграції та боротьба з бідністю; захист прав людей з інвалідністю.
- ✓ Стратегія ЄС у сфері освіти й професійної підготовки спрямована на досягнення таких завдань: ЄС – найбільша у світі фабрика знань, де всі країни ЄС мають власну політику та програми фінансування наукових досліджень. Саме тому наукові дослідження та інновації отримують підтримку на рівні ЄС.
- ✓ Завдяки політиці ЄС упродовж останніх 20 років у транспортному секторі Європи спостерігається значний прогрес. Це сприяє підвищенню безпеки у повітрі, на морі й автошляхах, створенню гідних умов праці для працівників сектору; ширших і дешевших варіантів мобільності для подорожніх та бізнесу; а також швидкому руху до екологічно чистого транспорту та рішень на основі цифрових технологій.

III. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності учнів

Слово вчителя. Шановні учні, ми з вами сьогодні живемо в молодій незалежній державі. Нашому поколінню випало складне і відповідальне завдання – відродження української державності, мови, нації, побудова

європейської України. Ми повинні стати частиною європейської спільноти. За нас ніхто цього не зробить. Є такий вислів: «Кожна людина народжується для якоїсь справи». Справа сучасної молоді – це відродження не тільки незалежної гуманної держави, а й держави щасливих і успішних людей.

Нещодавно наша держава відсвяткувала річницю Незалежності – 31 рік. А сьогодні зі зброєю в руках доводить, що Україна була та є самостійною і незалежною державою, є і буде частиною європейської сім'ї. Прагнення до європейського рівня життя, європейських цінностей та стандартів Європейського союзу і визначило європейський вибір нашої держави у майбутньому.

IV. Вивчення нового матеріалу

Розповідь учителя.

1. Європейський вибір України

1.1. Євроінтеграція на початку незалежності України

Після здобуття Україною незалежності перед нашою державою відкрився вибір зовнішньополітичної орієнтації. Україна намагалася реалізувати стратегію багатовекторності. Стратегічними партнерами були проголошені США, росія, Польща та деякі інші держави. Проте домогтися рівнозначних відносин з основними партнерами виявилось досить складно, хоча й були досягнуті значні успіхи у двосторонніх відносинах.

Основним же вектором зовнішньополітичної орієнтації став Європейський Союз. Для України вступ до Європейського Союзу був і залишається стратегічним завданням, яке відкриває нові перспективи співпраці з розвинутими країнами європейського континенту в багатьох аспектах, надає можливості потужного економічного розвитку.

Україна почала співпрацювати з Європейським Союзом з перших днів своєї незалежності: ЄС визнав Україну партнером у міжнародних відносинах відразу після проголошення нею незалежності у 1991 р., коли Міністр закордонних справ Нідерландів як головуючої в ЄС держави у своєму листі від

імені Євросоюзу офіційно визнав незалежність України. **16 червня 1994 р. була підписана Угода про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС, яка набула чинності 01 березня 1998 р.**

Перший саміт Україна – ЄС відбувся **5 вересня 1997 р. у Києві**. Українську делегацію очолював Президент України Леонід Кучма. Делегацію ЄС представляв Президент Європейської Комісії Жак Сантер. Під час **другого саміту 16 жовтня 1998 р. у Відні** відносини Україна – ЄС були визначені як «стратегічне та унікальне партнерство», і Україна вперше заявила про своє бажання отримати асоційоване членство в ЄС.

1.2. Нові надії євроінтеграції на початку 2000-х років

Новим етапом європейської інтеграції України став початок 2000-х рр. **Четвертий саміт Україна – ЄС**, який відбувся **15 вересня 2000 р. у Парижі**. Під час саміту ЄС підтвердив підтримку реформ в Україні. Спільна заява, підписана головою Єврокомісії Романо Проді, президентом Франції Жаком Шираком та президентом Леонідом Кучмою, передбачала «подальше поглиблення співпраці як значний внесок у забезпечення миру, стабільності і процвітання Європи».

У 2002 р. комісар ЄС із питань розширення Гюнтер Фергойген заявив, що «європейська перспектива» для України не обов'язково означає членство протягом 10-20 років, однак це можливо. Того ж року президент України Леонід Кучма заявив, що Україна хоче підписати угоду про асоціацію з ЄС до 2003–2004 рр. і що Україна виконає всі вимоги щодо членства в ЄС до 2007–2011 рр.

Всупереч очікуванням Києва, на **восьмому саміті 08 липня 2004 р. в Гаазі** план дій співробітництва України та ЄС так і не вдалося узгодити до кінця. Офіційний Київ продовжував наполягати на внесенні до документа положення про поглиблення відносин з ЄС після виконання Плану дій, проте Брюссель не дав позитивної відповіді. Єврокомісар Романо Проді заявляв про готовність ЄС працювати з Україною лише у рамках Європейської політики сусідства, схваленої 2003 р. «Ця політика не пов'язана зі вступом в ЄС – це питання поки

що не стоїть на порядку денному», – заявляв Проди. Президентів Кучмі також не вдалося домогтися для України статусу країни з ринковою економікою. Водночас чиновники ЄС наголошували, що керівництво має «забезпечити демократичний перебіг президентських виборів у жовтні 2004 року».

«Помаранчева революція» листопада-грудня 2004 р. покращила європейські перспективи України. Опозиційний до влади лідер Віктор Ющенко натякнув на тиск на ЄС для поглиблення зв'язків і озвучив план із чотирьох пунктів: визнання України ринковою економікою, вступ до Світової організації торгівлі, асоційоване членство в Європейському Союзі і, нарешті, повне членство в ЄС. Віктор Ющенко в середині грудня 2004 р. попросив у Брюсселя чіткіших вказівок на перспективи членства України в ЄС.

13 січня 2005 року, перед інавгурацією Віктора Ющенка як третього президента України, Європейський парламент майже одноголосно («за» – 467 голосів, «проти» – 19) підтримав пропозицію, у якій висловив бажання встановити тісніші зв'язки з Україною з огляду на можливість її членства в ЄС. Також у жовтні 2005 р. Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу заявив, що майбутнє України за Європейським Союзом.

Дев'ятий саміт, який відбувся **01 грудня 2005 р. у Києві**, називають одним з найуспішніших у розвитку відносин між Україною та ЄС. Новообраний президент Віктор Ющенко мав високу довіру в ЄС, внаслідок чого Київ одержав низку преференцій. Було ухвалене рішення про надання Україні статусу країни з ринковою економікою в контексті антидемпінгового законодавства ЄС. Також були підписані угоди в авіаційній, навігаційній та енергетичній галузях. ЄС також пообіцяв підтримку Україні на шляху вступу до СОТ. У спільній заяві представники України та ЄС – голова уряду Великої Британії Тоні Блер, Верховний представник ЄС Хав'єр Солана, президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу вказали, що «демократія і реформи відкрили нові перспективи для України та її відносин з ЄС». ЄС підтвердив намір почати попередні консультації про нову угоду між ЄС та Україною, яка б замінила чинну Угоду про партнерство та співробітництво.

Переговори щодо нового базового договору між Україною та ЄС на заміну чинної тоді Угоди про партнерство та співробітництво були започатковані у **березні 2007 р.** Саме тоді Україна та ЄС розпочали переговори про нову «більш широку угоду», спрямовану на надання правової бази для більш тісного економічного співробітництва та кращого політичного діалогу. Було домовлено, що Україна та ЄС розпочнуть паралельні переговори щодо створення зони вільної торгівлі. Пізніше, **2007 р.**, було оголошено, що це питання буде включено до проєкту угоди як окрема глава.

Переговори про угоду щодо вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом розпочалися **18 лютого 2008 р.** між урядом України та Уповноваженим ЄС із торгівлі. Також у **липні 2008 р.** Португалія публічно заявила, що підтримує вступ України до ЄС. **22 липня 2008 р.** було оголошено, що **08 вересня 2008 р. в Евіан-ле-Бен** між Україною та ЄС буде підписана *угода «Про стабілізацію та асоціацію»*.

На **дванадцятому саміті**, який відбувся **09 вересня 2008 р. у Парижі**, було досягнуто компромісного рішення щодо назви нової посиленої угоди як *Угоди про асоційоване членство*. Сторони також досягли домовленостей про започаткування діалогу з визначення умов для запровадження безвізового режиму поїздок громадян України до держав – членів Євросоюзу. Також було відзначено, що переговори щодо зони вільної торгівлі швидко просуваються «у дуже конструктивній атмосфері». «У контексті перемовин між ЄС і Україною президенти сподіваються, що амбітна Угода про асоціацію буде завершена швидко та підписана настільки швидко, наскільки це можливо», – йшлося у спільній заяві Віктора Ющенка, Жозе Мануеля Баррозу та президента Франції Ніколя Саркозі.

16 червня 2009 р. було прийнято новий практичний інструмент – *Порядок денний асоціації Україна – ЄС*.

1.3. Зміна вектору євроінтеграції президентом В. Януковичем

Новий президент України Віктор Янукович, який здобув перемогу на президентських виборах 2010 року, заявив, що, начебто, буде продовжувати

євроінтеграційний курс України. У травні 2010 р. він пообіцяв прийняти в червні 2010 р. законодавство, необхідне для створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом. Янукович очікував скасування віз між Україною та країнами – членами ЄС і створення зони вільної торгівлі до березня 2011 р. Уряд прем'єр-міністра Миколи Азарова продовжував політику, спрямовану на інтеграцію до ЄС. Протягом травня – червня 2010 р. прем'єр-міністр Микола Азаров та міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко заявляли, що інтеграція до Європи була і залишається пріоритетом внутрішньої та зовнішньої політики України.

11 листопада 2011 р. у Брюсселі відбувся завершальний, **21-й раунд переговорів щодо укладення Угоди про асоціацію України – ЄС**, в ході якого були узгоджені всі положення тексту майбутньої Угоди.

На **чотирнадцятий саміт у Брюссель**, який відбувся **22 листопада 2010 р.**, вперше після обрання президентом прибув Віктор Янукович. На саміті був представлений план дій щодо запровадження безвізового режиму. Він містив 60 пунктів і передбачав ухвалення нових законів або модернізації чинних у п'ятнадцяти сферах, розробку сімох національних стратегій. Президент Ради ЄС Герман ван Ромпей та президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу відзначили прогрес, досягнутий у відносинах Україна – ЄС, проте водночас наголосили на виконанні Україною усіх зобов'язань, пов'язаних із візовою політикою. Також сторони знову підтвердили спільне зобов'язання щодо створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС з метою забезпечення поступової інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС.

Наприкінці 2012 р. процес євроінтеграції був призупинений через внутрішньополітичні проблеми в Україні, але згодом ситуація налагодилась і підписання Угоди про асоціацію очікувалося наприкінці 2013 р.

Однак восени 2013 р. Уряд Миколи Азарова неочікувано вирішив призупинити процес підготовки до укладання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. На заваді зближення України з Європою стала росія. Саме її тиск на політичне керівництво України і тодішнього президента Януковича

зумовив його відхід від законодавчо закріпленого курсу на Євроінтеграцію. Кабінет Міністрів України навіть пропонував проводити переговори у тристоронньому форматі ЄС – Україна – росія, але Євросоюз таку пропозицію відхилив як безпрецедентну. Рішення Уряду України відмовитися від укладання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС викликало хвилю протестів в Україні – в листопаді 2013 р. почався «Євромайдан». Громадяни вимагали від тодішнього президента звільнити Прем'єр-міністра та підписати угоду про асоціацію з Євросоюзом. Ситуація в державі ставала все напруженішою.

28-29 листопада 2013 р. на саміті «Східного партнерства» у Вільнюсі тодішній президент В. Янукович Угоду про асоціацію між Україною та ЄС таки НЕ підписав. Це стало однією з головних причин «Євромайдану» – протистояння влади і народу, яке завершилося втечею президента і зміною всього політичного керівництва держави. Український Євромайдан підтримали у багатьох країнах світу. Після перемоги Революції Гідності Україна відновила курс на європейську інтеграцію.

2. Угода про асоціацію «Україна – ЄС»

2.1. Курс на євроінтеграцію п'ятого президента П. Порошенка

Угоду про асоціацію між Україною та ЄС часто називають «дороговказом для внутрішніх реформ в Україні». Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС відбувалося у **два етапи**:

- 1) 21 березня 2014 р. було підписано **політичну частину Угоди та Заключний акт позачергового саміту Україна – ЄС**. Від України Угоду підписав прем'єр-міністр Арсеній Яценюк. Тоді було підписано преамбулу, статтю 1, розділи I «Загальні принципи», II «Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої та безпекової політики» і VII «Інституційні, загальні та прикінцеві положення» Угоди. На тому ж Саміті українська сторона заявила, що зобов'язання України, які впливають зі статті 8 Угоди про асоціацію стосовно ратифікації Римського статуту Міжнародного

кримінального суду 1998 р., будуть виконані після внесення відповідних змін до Конституції України.

- 2) **27 червня 2014 р.** під час засідання Ради ЄС президент України П. Порошенко та керівництво Європейського Союзу і глави держав та урядів 28 держав-членів ЄС підписали **економічну частину Угоди** – розділи III «Юстиція, свобода та безпека», IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею», V «Економічне та галузеве співробітництво» і VI «Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством».

16 вересня 2014 р. Верховна Рада України та Європейський парламент синхронно **ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС**. Відтоді на перший план вийшли абсолютно технічні потреби, наприклад, імплементація сотень європейських нормативних актів, щоб правила, за якими функціонує державний сектор, політика та економіка в Україні, були такими самими, як у Європі.

01 січня 2016 р. набула чинності Поглиблена і всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною та ЄС. До квітня 2016 р. Угода про асоціацію була ратифікована Україною та усіма країнами-членами ЄС, крім Нідерландів, які провели референдум про затвердження договору. Після відхилення угоди на референдумі прем'єр-міністр Нідерландів Марк Рютте заявив, що ратифікація буде призупинена під час переговорів з іншими сторонами договору з метою пошуку компромісу. У грудні 2016 р. було затверджено рішення глав держав чи урядів держав – членів ЄС, яке дало юридично обов'язкові тлумачення угоди для вирішення проблем, піднятих на референдумі. Зокрема, він заявив, що не зобов'язував ЄС надати Україні статус кандидата в члени ЄС, забезпечити гарантії безпеки, фінансову допомогу або вільне пересування в межах ЄС. Рішення набуде чинності, якщо Нідерланди ратифікують угоду, яку потрібно було затвердити парламентом. Наприкінці січня 2017 р. уряд Нідерландів вніс законопроект, що підтверджує схвалення угоди. Палата представників

Нідерландів затвердила законопроект 23 лютого 2017 р. Сенат затвердив законопроект 30 травня 2017 р.

В цілому, Угода про асоціацію між Україною та ЄС налічує разом з усіма додатками понад тисячу сторінок, а за своєю структурою складається з преамбули, сімох частин, сорока трьох додатків і трьох протоколів. ***Процес її ратифікації парламентами всіх країн – членів Євросоюзу завершився у червні 2017 р. Повної міжнародно-правової чинності Угода про асоціацію між Україною і Європейським Союзом набула 1 вересня 2017 р. 21 лютого 2019 р. в Конституцію України були внесені зміни – був прописаний вступ України в Європейський Союз, що зробило неможливим зміну зовнішньої політики України.***

2.2. Отримання Україною статусу кандидата у члени ЄС

Шостий президент України В. Зеленський продовжив європейську інтеграцію нашої держави. 26 серпня 2020 р. він заявив, що в Брюсселі мають назвати чіткі умови для вступу України в ЄС, адже після отримання конкретного переліку кроків буде зрозуміло, що треба зробити й скільки потрібно часу для євроінтеграції України.

Черговий, вже ***23-й, саміт Україна – ЄС*** проходив у ***Києві 12 жовтня 2021 р.*** Саміт, який відбувся за участю Президента України Володимира Зеленського, Президента Європейської ради Шарля Мішеля та Президента Європейської комісії Урсули фон дер Ляєн, став важливим етапом розвитку політичного діалогу та поглиблення інтеграції між нашою державою та Євросоюзом. Про це заявив заступник керівника Офісу Президента Ігор Жовква. Заступник керівника Офісу Глави держави акцентував увагу на ***Спільній заяві***, яку схвалили Президент України та очільники європейських інституцій за результатами Саміту. Заява складалася з 25 пунктів і містила ключові досягнення та домовленості сторін по трьох основних блоках – зовнішньополітичному, економічному та питанню впровадження реформ. Такий обсяг документа свідчить про дедалі ширший і більш всеосяжний двосторонній порядок денний між Україною та Європейським Союзом, переконаний Ігор

Жовква. Також на Саміті прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, віце-президент Європейської комісії, високий представник Європейського Союзу із закордонних справ та безпекової політики Жозеп Боррель та надзвичайний і повноважний посол Словенії в Україні Томаж Менцін підписали між Україною та Європейським Союзом і його державами-членами ***Угоду про спільний авіаційний простір***.

28 лютого 2022 р., після початку повномасштабного російського вторгнення в Україну 24 лютого, Президентка Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн заявила, що Україна належить до Європейського Союзу і блок хоче, щоб Україна приєдналася, але для цього знадобиться певний час.

01 березня 2022 р. Європейський парламент переважною більшістю голосів («за» – 637, «проти» – 13, «утрималися» – 26) затвердив ***Резолюцію***, яка рекомендує державам-членам ЄС працювати над наданням Україні статусу кандидата на вступ до європейського об'єднання. Однак слід зауважити, що «голос» Європарламенту має лише рекомендаційний характер.

І хоча в Україні триває повномасштабна війна з росією, українські політичні діячі не полишають спроб щодо можливості вступу нашої держави до Європейського Союзу і продовжують на дипломатичному рівні працювати в цьому питанні. Враховуючи наші бажання і перспективи, **08 квітня 2022 р.** президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн передала президенту Володимирі Зеленському ***анкету-опитувальник***, заповнення якої було обов'язковою умовою вступу України до ЄС. А вже через 10 днів, **18 квітня 2022 р.**, Володимир Зеленський передав главі представництва Європейського Союзу в Україні Мааті ***Маасікасу першу частину анкети-опитувальника для отримання статусу кандидата на членство в ЄС***. **09 травня 2022 р.** Україна заповнила і ***другу частину опитувальника***.

Опрацювавши результати анкети-опитувальника та врахувавши всі досягнення України на цьому шляху, **17 червня 2022 р.** Європейська комісія ***рекомендувала Європейській раді надати Україні статус кандидата на вступ до Європейського Союзу***.

І нарешті, **23 червня 2022 р.**, під час саміту 27 лідерів країн – членів ЄС у **Брюсселі**, **Україна отримала статус кандидата на членство у ЄС!!!** Як повідомив тоді у Twitter президент Європейської ради Шарль Мішель, «Європейська рада щойно одноголосно схвалила рішення щодо надання Україні та Молдові статусу кандидата у члени ЄС. Історичний момент. Сьогоднішній день знаменує собою вирішальний крок на вашому шляху до ЄС. Мої привітання президенту України Володимирі Зеленському та президенту Молдови Майї Санду, а також народам України та Молдови».

А вже **03 лютого 2023 р.** в **Києві** відбувся **24-й саміт Україна – ЄС** за участю Президента України Володимира Зеленського, Президента Європейської ради Шарля Мішеля та Президентки Європейської комісії Урсули фон дер Ляєн та 14 єврокомісарів. Головна тема саміту – прискорення військової та політичної підтримки України та кроки для подальшої євроінтеграції. Були погоджені подальші кроки вступу України до ЄС, обговорені санкції проти рф та притягнення її до відповідальності за скоєні злочини на території України, оголошено про матеріальну підтримку Євросоюзом України щодо її відновлення та реконструкції. Зокрема, президент України Володимир Зеленський зазначив, що окремою темою перемовин була подальша інтеграція України до ЄС. Він повідомив, що «на сьогодні виконано 72% наших зобов'язань за угодою». Євросоюз запевнив, що готує нові санкції проти Кремля. Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн повідомила, що десятий пакет санкцій проти рф вже погоджено. Також у Європейському Союзі пообіцяли продовжити працювати над тим, щоб притягнути відповідальних за скоєні злочини на території України. ЄС нагадав про своє зобов'язання надавати підтримку разом із партнерами щодо швидкого відновлення та реконструкції України, включно з відбудовою соціальної інфраструктури та допомогою в розмінуванні, а також у наданні підтримки у сфері охорони здоров'я та психологічної реабілітації та реінтеграції до активного соціального життя. У цьому контексті ЄС оголосив новий пакет допомоги для підтримки гуманітарної протимінної діяльності у розмірі до 25 млн євро.

Таким чином, не зважаючи на повномасштабну війну, яку розв'язала росія проти України, ми впевнено крокуємо до європейського членства і віримо, що вступ України в ЄС у майбутньому відкриє нові перспективи співпраці з розвинутими державами європейського континенту в багатьох аспектах та надасть можливості потужного політичного та економічного розвитку для нашої держави. Ми доведемо, що гідні бути частиною європейської сім'ї!

V. Закріплення знань учнів

Запитання для бесіди

1. Коли Україна почала процес європейської інтеграції?
2. З якого року починається активне просування України в напрямку євроінтеграції?
3. За якого президента Україна отримала статус кандидата у члени ЄС?
4. Які основні перешкоди України щодо вступу в ЄС?
5. Які перспективи для нашої держави надасть вступ до ЄС?

VI. Підведення підсумків уроку

Оголошення оцінок та аналіз роботи учнів на уроці.

VII. Домашнє завдання

1. Опрацювати відповідний матеріал підручника.
2. На основі додаткових джерел визначити плюси і мінуси вступу України до Європейського Союзу.
3. Написати есе на тему: «Перспективи вступу України до ЄС».
4. Опрацювати відповідні інтернет-посилання, порівняти опитування європейців у 2017 та 2022 рр. щодо підтримки вступу України до ЄС та відповісти на запитання: «Чому дані відповідних опитувань відрізняються? Які події на це могли вплинути?»:
 - 1) <https://ua.interfax.com.ua/news/political/449093.html> (опитування 2017 р.)

2) <https://visitukraine.today/uk/blog/390/66-of-europeans-are-in-favor-of-ukraines-accession-to-the-eu-poll> (опитування 2022 р.)

5. Для закріплення матеріалу з теми, скористайтеся відеопосиланням:
<https://www.youtube.com/watch?v=jZzsHyCOYis&t=1s>

Практичне завдання до теми

Ознайомтеся з цілями Угоди про асоціацію «Україна – ЄС»*, перегляньте відео за посиланнями та дайте відповіді на запитання:

1. Чому в листопаді 2013 р. на «Євромайдані» студенти відстоювали потребу підписання угоди про асоціацію з ЄС, яка змінила Україну?

(відео: <https://www.youtube.com/watch?v=TWDbDpWTMP8>).

2. Чи може наша держава швидко досягти визначених в Угоді цілей? І які цілі на сьогоднішньому етапі вже вдалося досягти?

3. Сформулюйте загальні умови вступу України до ЄС.

4. Спробуйте на основі вивченого матеріалу, додаткового теоретичного матеріалу з мережі Інтернет та запропонованих нижче відео визначити переваги вступу України до ЄС у відповідних сферах:

✓ екології (відео: <https://www.youtube.com/watch?v=6G43gZggghaE>);

✓ економіки (відео: <https://www.youtube.com/watch?v=G5QxdifpSY8>).

Мовою документів

*УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ

між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони

Стаття 1

2. **Цілями** асоціації є:

а) сприяти **поступовому зближенню Сторін**, ґрунтуючись на спільних цінностях і тісних привілейованих зв'язках, а також поглиблюючи зв'язок України з політикою ЄС та її участь у програмах та агентствах;

б) забезпечити необхідні рамки для **посиленого політичного діалогу** в усіх сферах, які становлять взаємний інтерес;

с) сприяти, зберігати і зміцнювати **мир та стабільність** у регіональному та міжнародному вимірах відповідно до принципів Статуту ООН і Гельсінського заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 року, а також цілей Паризької хартії для нової Європи 1990 року;

d) запровадити умови для *посилених економічних та торговельних відносин*, які вестимуть до поступової інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС, у тому числі завдяки *створенню поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі*, як це визначено у Розділі IV («Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею») цієї Угоди, та підтримувати зусилля України стосовно *завершення переходу до діючої ринкової економіки*, у тому числі шляхом *поступової адаптації її законодавства до acquis ЄС*;

e) посилювати *співробітництво у сфері юстиції, свободи та безпеки* з метою забезпечення верховенства права та поваги до прав людини і основоположних свобод;

f) запровадити *умови для дедалі тіснішого співробітництва в інших сферах*, які становлять взаємний інтерес.

Стаття 2

Повага до демократичних принципів, прав людини та основоположних свобод, як визначено, зокрема, в Гельсінському заключному акті Наради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 року та Паризькій хартії для нової Європи 1990 року, а також в інших відповідних документах щодо захисту прав людини, серед них Загальна декларація прав людини ООН 1948 року і Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, а також повага до принципу верховенства права повинні формувати основу внутрішньої та зовнішньої політики Сторін і *є основними елементами цієї Угоди. Забезпечення поваги до принципів суверенітету й територіальної цілісності, непорушності кордонів і незалежності, а також протидія розповсюдженню зброї масового знищення, пов'язаних з нею матеріалів та засобів їхньої доставки* також є основними елементами цієї Угоди.

Стаття 3

Сторони визнають, що принципи вільної ринкової економіки становлять основу для їхніх відносин. Верховенство права, належне врядування, *боротьба з корупцією, боротьба з різними формами транснаціональної організованої злочинності й тероризмом, сприяння сталому розвитку* і ефективній багатосторонності є головними принципами для посилення відносин між Сторонами.

Стаття 4

Цілі політичного діалогу

1. В усіх сферах, що становлять взаємний інтерес, між Сторонами повинен розвиватися та зміцнюватися політичний діалог. Це сприятиме поступовій конвергенції із зовнішніх питань та питань безпеки для все більш глибокого залучення України до Європейської зони безпеки.

2. Цілями політичного діалогу є

a) *поглиблення політичної асоціації* та зміцнення політико-безпекової конвергенції та ефективності;

b) *сприяння міжнародній стабільності та безпеці* на основі ефективної багатосторонності;

c) *посилення співробітництва та діалогу між Сторонами з питань міжнародної безпеки та антикризового управління*, зокрема з метою реагування на глобальні й регіональні виклики та основні загрози;

d) *пришвидшення зорієнтованого на результат та практичного співробітництва між Сторонами для досягнення миру, безпеки й стабільності на Європейському континенті*;

e) *зміцнення поваги до демократичних принципів, верховенства права та доброго врядування, прав людини та основоположних свобод*, у тому числі прав осіб, які належать до національних меншин, недискримінації осіб, які належать до меншин, і поваги до різноманітності, а також внесок у консолідацію внутрішніх політичних реформ;

f) *розвиток діалогу та поглиблення співробітництва між Сторонами у сфері безпеки та оборони*;

g) *сприяння принципам незалежності, суверенітету, територіальної цілісності й непорушності кордонів*.

Стаття 14

Верховенство права та повага до прав людини і основоположних свобод

В рамках співробітництва у сфері юстиції, свободи та безпеки Сторони надають особливого значення *утвердженню верховенства права та укріпленню інституцій усіх рівнів у сфері управління загалом та правоохоронних і судових органів зокрема*. Співробітництво буде спрямоване, зокрема, на *зміцнення судової влади, підвищення її ефективності, гарантування її незалежності та неупередженості та боротьбу з корупцією*. Співробітництво у сфері юстиції, свободи та безпеки буде відбуватися на основі принципу поваги до прав людини та основоположних свобод.

Оригінал документу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page#Text